

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).40](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).40)
УДК: 796.8

Сергієнко Ю.П.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри технологій оздоровлення та фізкультурно-
спортивної реабілітації Державний податковий університет, Ірпінь
ORCID. 0000-0003-1019-6513

Крупеня С.В.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри технологій оздоровлення та фізкультурно-
спортивної реабілітації Державний податковий університет, Ірпінь
ORCID.0000-0001-7888-1133

Велієв Е.Н.

Президент федерації бойового самбо України
магістр 2 курсу, факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації Державний
податковий університет, Ірпінь

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ БОЙОВИХ САМБІСТІВ

У даній статті розглядаються питання, які направлені на розвиток удосконалення фізичних якостей у юних самбістів. В основу покладено вирішення питання для юних спортсменів, які по своїм фізичним показникам на даний час не досягли рівня вимогам програми для переходу у наступні етапи підготовки. За мету і завдання ставилось розробити програму, яка дозволить дітям досягти необхідних результатів і відповідно спробувати наздогнати своїх товаришів тим самим створити мотиваційну складову, а саме любов до бойового самбо з розуміння всієї складності даного виду спорту.

Самбіст досягає високих функціональних параметрів завдяки фізичній підготовці, яка одночасно підвищує і рівень рухових можливостей, що створюють, у свою чергу, основу результативності у змаганнях. Під час навчально-тренувальних занять на початковому і базовому етапах за основу беруть загальну фізичну підготовку, з якою пов'язана спеціальна фізична підготовка, що веде до зростання результативності, яка зумовлена високим рівнем функціональних показників. Загальна та спеціальна фізична підготовка – два ступені одного явища. Їх треба розуміти у нерозривній єдності, і цю єдність реалізувати на практиці. Тому неправильно говорити про методику всебічної та методику спеціальної фізичної підготовки порізно.

Ключові слова: бойове самбо, фізична підготовка, навчально-тренувальні заняття, етапи підготовки фізичні якості.

Yurii Serhiienko, Svetlana Krupenya, Elkhani Veliyev. «Theoretical and methodological features of physical fitness of combat sambo wrestlers». This article deals with issues aimed at developing the improvement of physical qualities in young sambo wrestlers. It is based on the solution of the issue for young athletes who, according to their physical indicators, have not yet reached the level of the programme requirements for the transition to the next stages of training. The goal and task was to develop a programme that would allow children to achieve the necessary results and, accordingly, try to catch up with their comrades, thereby creating a motivational component, namely love for combat sambo and understanding of the complexity of this sport. It is necessary to achieve awareness of motor tasks, movement structure and expected results, create positive emotions, use means of eliminating the feeling of fear, and arouse the desire for competition.

A sambo wrestler achieves high functional parameters due to physical training, which simultaneously increases the level of motor capabilities, which, in turn, create the basis for performance in competitions. During training sessions at the initial and basic stages, general physical training is taken as a basis, with special physical training being connected to it, which leads to an increase in performance due to a high level of functional indicators. General and special physical training are two degrees of the same phenomenon. They should be understood in an inseparable unity, and this unity should be implemented in practice. Therefore, it is wrong to talk about the methodology of general and special physical training separately.

To conduct the pedagogical experiment, the test tasks recommended in the programme for CYSS were used, the experiment was conducted on the basis of combat sambo of Ukraine, 15 young samboists took part in the experiment.

Normative requirements for general and special physical fitness for combat sambo departments in children's and youth sports schools at the stage of basic training in the 2-3 year of training for boys.

Keywords: combat sambo, physical training, training sessions, stages of training, physical qualities.

Постановка проблеми. Система підготовки є багаторічним, спеціально організованим і керованим процесом, заснованим на наукових і практичних знаннях. Організація навчально-тренувального процесу будується за етапами та періодами в рамках навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

У програмі визначаються цілі та завдання роботи у навчально- тренувальних групах з бойового самбо, надається навчальний матеріал за розділами підготовки спортсменів (фізична, технічна, психологічна, функціональна,

тактична, теоретична та інтегральна), типи тренувальних занять різної спрямованості, розподіл програмного матеріалу за мезоциклами підготовки, контрольні та перевідні нормативи, система відновлювальних заходів та педагогічного контролю спортивного тренування.

Під час підготовки програми був врахований передовий досвід навчання та тренування спортсменів, результати наукових досліджень з питань підготовки юних спортсменів, практичні рекомендації з теорії та методики фізичного виховання та спорту, спортивної педагогіки, фізіології, гігієни, психології тощо [1,8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Бойове самбо - протиборство двох суперників, де перемогу одержує спортсмен, який виконав більшу кількість технічних дій (отримав за них більшу кількість балів), ніж суперник, або виборов дострокову перемогу завдяки вдало виконаним технічним діям.

У бойовому самбо дозволяється проводити технічні дії з усіх відомих в Україні спортивних єдиноборств відповідно до правил змагань, а саме: удари (руками, ногами), кидки, утримання, больові прийоми та удушення [2; 8].

Бойове самбо, це непросто вид спортивного єдиноборства, а й система виховання, що сприяє розвитку морально-вольових якостей. Заняття бойовим самбо формує твердий характер, стійкість та витривалість, сприяє виробленню самодисципліни та розвитку якостей, необхідних для досягнення життєвих цілей. Бойове самбо формує людей, здатних постояти за себе, за свою сім'ю. Діти, займаючись бойовим самбо, не лише вчаться захищати себе, але й набувають досвіду гідної поведінки, заснованої на цінностях людяності [3].

На етапі базової підготовки тренувальний процес будується на основі вправ, що створюють фізичні, психічні та технічні передумови для подальшого переходу у групу спеціалізованого етапу підготовки. Велика увага приділяється високому рівню фізичної підготовленості з високим рівнем функціональних показників, які вміщують у себе дві складові. Перша складова полягає у вдосконаленні якісних особливостей рухової навички, форми та структури рухів, як основи підвищення швидкісних можливостей. А друга складова полягає у виробленні економічної та варіабельної техніки рухів, як основи підвищення спеціальної витривалості [6].

Аналіз науково-методичної літератури вказує на те, що існує значна кількість робіт, які присвячені підготовці спортсменів, а саме: організації раціональної побудови тренувального процесу (В.П. Платонов, С.М.Вайцеховський, Г.В. Данько, О.М. Лаврентьев); планування навантажень змагального характеру (А.Д. Суханов); збереження максимальної працездатності в дні змагань (В.Н. Платонов); будовою тренувального процесу (Е.Н. Захаров, А.В. Карасьов, А.А. Сафонов) та багато інших науковців.

Мета дослідження. Удосконалення методики розвитку фізичних якостей юних самбістів на базовому етапі навчально-тренувального процесу.

Завдання дослідження: 1. Вивчити особливості навчально-тренувального процесу самбістів та їх фізичну підготовленість на базовому етапі.

2. Удосконалити методику розвитку фізичних якостей юних самбістів на базовому етапі.

Для визначення поставлених завдань були використані наступні методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної та спеціальної літератури, тестування фізичної підготовленості, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Наукове дослідження виконується згідно науково-дослідної теми Державного податкового університету на 2021-2026 роки за темою «Підвищення фізичної працездатності різних груп населення у процесі занять фізичної культури і спорту» (державний реєстраційний номер 0121U113261).

Виклад основного матеріалу дослідження. Для проведення педагогічного експерименту було використані тестові завдання рекомендовані в програмі для ДЮСШ, експеримент проводився на базі бойового самбо України і експерименті прийняло 15 юних самбістів.

Нормативні вимоги із загальної та спеціальної фізичної підготовленості для відділень з бойового самбо у дитячо-юнацьких спортивних школах на етапі базової підготовки 2-3 рік навчання хлопці.

Швидкісні якості: біг 60 метрів (с); стрибок у довжину з місця (с);

Координаційні здібності: човниковий біг 10x10м (с); перекиди вперед за 30с. (кількість), стрибки зі скакалкою (кількість);

Витривалість: 12 хвилинний біг (м);

Силові якості: підтягування на перекладині (рази); згинання і розгинання рук в упорі лежачи (рази); підйом тулуба з положення лежачи (рази).

Метод математичної статистики. Спочатку обчислювали середню арифметичну величину (X), стандартну помилку середнього арифметичного значення (m). Щоб визначити достовірну різницю знаходили параметричний t - критерій Стюдента. Отримане значення оцінювалося по таблиці з метою оцінки статичної довіреності відмінностей у групах.

З багаторічного досвіду підготовки в спорті автори посилались не тільки на наукові джерела, а також і на особистий досвід при організації навчально-тренувального процесу.

В першу чергу ми оперували сенситивними періодами, які забезпечують онтогенез дитини, а це в свою чергу забезпечує саме головне у спорті, збереження здоров'я, або його відновлення за рахунок підбору правильних фізичних вправ і їх дозування.

По друге під час занять тренерський склад формує основні фундаментальні фізичні якості дитини, які необхідні для даного виду спорту з метою уникнення травматизму в майбутній змагальній діяльності з побудовою оволодіння технічними складовими згідно дидактичних принципів тренувального процесу [5].

Відповідно до вище сказаного ми в тренувальному процесі керувались наступними принципами, а саме зміцнення здоров'я, усунення недоліків у фізичному розвитку, різнобічне розвинення фізичних можливостей організму.

Удосконалення техніки вправ, розвиток швидкісно-силових якостей, швидкості, координаційних здібностей, гнучкості, загальної та спеціальної витривалості, розвинення функціональних можливостей серцево-судинної та дихальної систем, участь у змаганнях, виховання працездатності та психічної стійкості під час змагань.

Для забезпечення даних принципів тренувального процесу використовувались наступні засоби: теоретичні заняття згідно з програмою; спеціальні і підвідні вправи для вдосконалення техніки бойового самбо, які прискорюють процес засвоєння технічного елементу; вправи для розвитку швидкісно-силових якостей, спеціалізовані фізичні вправи для зміцнення мілких груп м'язів опорно-рухового апарату, вдосконалення рухових навичок і вмінь, вправи, спрямовані на удосконалення функціонального стану серцево-судинної системи і підвищення працездатності та спеціальної витривалості. Спортивні ігри. Виконання контрольних нормативів із ЗФП [3; 7].

На даному етапі усуваються різнобічна підготовка з використанням невеликого обсягу спеціальних вправ, прагнення підвищити обсяг спеціально-підготовчих вправ, гонитва за швидким виконанням розрядних нормативів, які призводять до стрімкого зростання результатів у підлітковому віці, і у подальшому негативно позначаються на становленні спортивної майстерності. Не рекомендується виконувати вправи з високою інтенсивністю та короткочасними паузами, проводити відповідальні змагання та тренувальні заняття з великим навантаженням [2; 7].

Однією з основних складових системи підготовки у Федерації бойового самбо України є чітка градація допуску спортсмена до вищого рівня, тобто перехід у вікову категорію і відповідно до наступного етапу підготовки не тільки на основі показників ЗФП і СФП, а на основі експертної оцінки тренерського колективу на предмет фізичної, функціональної і техніко-тактичної підготовленості юного бійця, убезпечивши його від серйозних фізичних і психологічних травм. Реалізуючи мету і завдання нашої роботи ми працювали з дітьми, які займаються бойовим самбо в групі базової підготовки пройшовши початкову підготовку і перейшли в наступний етап підготовки і займались більше одного року (в загалі це 3-4 роки) і по своїм фізичним показникам не були переведеними до наступної вікової категорії.

Науковці фізіологи досить часто в своїй практиці застосовують термін онтогенез, яке означає індивідуальний розвиток організму з моменту утворення. У зв'язку з цим кожна дитина має свій особистий розвиток, який може випереджати, або запізнюватись в прояві певних фізичних, психофізіологічних та інших здібностей і якостей юних спортсменів для реалізації спортивних досягнень в обраному виді спорту, при цьому маючи нормальний фізичний розвиток. І що сьогодні для нього є недосяжне, а завтра він стає кращим [10].

Як правило такі діти на своєму фізіологічному і психологічному розвитку мають індивідуальні особливості на які необхідно звертати увагу і використовувати моделювання навчально-тренувального процесу з метою підтримки їхньої любові і досягнення результату саме в цьому виді спорту.

Після проведення контрольних вимірювань з фізичної підготовленості юних самбістів ми розробили програму розраховану на 6 тижнів (мезоцикл), з 5 разовими тренуваннями на тиждень. В методичних підходах в основі був метод кругового тренування, використання ігрових елементів різного спрямування, також застосовувались вправи, які носили додаткові навантаження на сенсомоторні механізми управління точнісними рухами людини [9].

При розвитку швидкісних і швидкісно-силових якостей після виконання серій вправ дотримувались повного відновлення ЧСС, вихованні загальної і спеціальної витривалості були присутні вправи на переборення втоми на рівні психологічної стійкості, але чітким контролем правильного дихання і ЧСС. В процесі кругового тренування під час виконання вправ до деяких спортсменів застосовували індивідуальний підхід з метою, щоб дитина змогла виконати повний цикл кругового тренування і т.д.

В результаті проведеного експерименту нами були отримані результати фізичного рівня підготовленості після 6 тижневих тренувань дані наведені в таблиці 1 з порівнюванням показників на початок і завершення експерименту.

Таблиця 1

Результати отриманих фізичних показників юних самбістів до і після експерименту

Тестові завдання	До експерименту	Після експерименту	P
Біг 60 метрів (с)	9,8±0,18	8,81±0,16	<
Човниковий біг 10x10м. (с)	27,8±0,22	26,6±0,14	<
Біг 12 хвилин (м)	1717,0±31,4	2032±35,7	<
Стрибки зі скакалкою, (кількість разів)	212,1±3,5	261,8±2,9	<
Перекиди вперед-назад 30 с, (кількість разів)	11,9±0,6	16,8±0,5	<
Стрибки у довжину з місця, (см)	127,7±1,8	148,4±1,9	<
Згинання і розгинання рук в упорі лежачи (кількість разів)	16,2±1,7	25,7±1,3	<
Піднімання тулуба з положення лежачи на спині (кількість разів)	18,5±1,1	25,5±0,7	<

Підтягування на перекладині (кількість разів)	12,4±0,6	15,6±1,4	<
---	----------	----------	---

Отримані показники були покращені у всіх юних спортсменів, динаміка результатів по певним показникам прогресувала у одних спортсменів з відчутним результатом, у інших в помірній прогресії, у деяких відбулись незначні зміни.

Однак покращення результату мають усі показники з достовірними вибірками, що підтверджує досягнення мети і завдань і правильність методологічних підходів у комплексному розвитку фізичних якостей юних дзюдоїстів.

Враховуючи складність даного виду спорту, ставилось завдання підвищити фізичні показники юних спортсменів, які не встигали за своїми показниками виконати нормативні вимоги у показниках фізичної підготовленості.

В результаті на 10% покращились показники у бігу на 60 метрів є досить непоганим показником для юних самбістів. У тесті човникового бігу 10х10метрів результат покращився на 4,3%, 12 хвилинний біг нами був запропонований, як більш доступний для розуміння дітей на предмет подолання дистанції за певний час з метою подолання максимальної відстані. Це в свою чергу тренує волю іти до перемоги, і досить доступно в метрах зрозуміти, що наступного разу повинен пробігти більше і виконати норматив.

Показники стрибків на скакалці покращились на 23,4 %, перекиди вперед-назад на 41,2%, стрибок у довжину з місця на 16,2%, згинання і розгинання рук в упорі лежачи на 58,9%, підйом тулубу з положення лежачи на спині на 37,8% і підтягування на перекладині на 25,8%.

Висновки. Таким чином, отримані дані експерименту підтверджують достовірність розробленої методики, що в майбутньому може використовуватись, як додатковий утягувальний мезоцикл на базовому етапі навчально-тренувального процесу спрямованого на розвиток загальної та спеціальної фізичної підготовки.

Література

1. Алексєєв А.Ф., Ананченко К.В., Бойченко Н.В. Теорія та методика викладання дзюдо та самбо : навчальний посібник. Харків : ХДАФК, 2014. 124 с.

2. Алексєєнко А.О., Юхно Ю.О. Структура змагальної діяльності самбістів різної кваліфікації на сучасному етапі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Т.4. Вип. 129. ЧДПУ, 2015. С. 7–10.

3. Алексєєнко А.О., Кисленко Д.П., Юхно Ю.О. Формування системи технічних дій самбістів на етапі початкової підготовки. Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2016. Вип. 9. С. 4–8.

4. Батєєва Н.П. Удосконалення координаційних здібностей спортсменів віку 13–15 років у бойовому самбо. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2016. № 2. С. 14–21.

5. Кравчук Т. М., Огарь Г.О., Кондратович Б.Ю. Швидкісно-силова спрямованість тренування юних самбістів. Єдиноборства, 2019. № 1(11), С. 46–54.

6. Лаврентьев О.М., Сергієнко Ю.П., Антоненко С.А. Організація тренувального процесу спортсменів високої кваліфікації у спортивному самбо. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. Наукових праць/ Заред. О.В. Тимошенко. Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2023. Випуск 3К(162) 23. С. 211–216.

7. Лукіна О., Мчедлідзе М. Визначення показників рівня розвитку сили та швидкісно-силових якостей у кваліфікованих борців – самбістів. Caucasus. Economic and Social Analysis Journal of South Caucasus, 2018. Т6, №27, С. 47–49.

8. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Sport/Programy_navchalni/2019/boiove-sambo-navch-prog.pdf

9. Огарь Г.О. Мартиненко Є.М. Динаміка показників силової підготовленості та спеціальної витривалості самбістів 16–17 років під впливом статодинамічного та інтервально-колового методів тренування. Єдиноборства. 2020. № 4 (18). С. 35–43.

10. Тронь Р.А., Ільїн В.М., Бицюра Р.В. Контроль фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів, які спеціалізуються у бойовому самбо. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2013. № 10. С. 80–83.

Reference

1. Alekseev A.F., Ananchenko K.V., Boychenko N.V. (2014). Theory and methods of teaching judo and sambo: a textbook. Kharkiv: KHDFAK, 124 p.

2. Alekseenko A.O., Yukhno Y.O. (2015) Composition and structure of competitive activity of sambists of different qualifications at the present stage. Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko. T.4. Issue 129. CHDPU, C. 7-10.

3. Alekseienco A.O., Kyslenko D.P., Yukhno Y.O. (2016) Formation of the system of technical actions of sambists at the stage of initial training. Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Issue 9. C. 4-8.

4. Batiieva N.P. (2016) Udokonalennia koordynatsiinykh zdiibnostei sportsmeniv viku 13-15 rokiv u boiovomu sambo. Slobozhanskyi naukovosportyvnyi visnyk. № 2. S. 14-21.

5. Kravchuk T. M., Ohar H.O., Kondratovych B.Iu. (2019) Shvydkisno-sylova spriamovanist trenuvannia yunyk sambistiv. Yedynoborstva. № 1(11), S. 46–54.

6. Lavrentiev O.M., Sergienko Y.P., Antonenko S.A. (2023) Organisation of the training process of highly qualified athletes in sports sambo. Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series №15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport): a collection of scientific papers / ed. O.V. Tymoshenko. Kyiv: Dragomanov National Pedagogical University Publishing House, Issue 3K(162) 23. C. 211-216.

7. Lukina O., Mchedlidze M. (2018) Vyznachennia pokaznykiv rivnia rozvytku syly ta shvydkisno-sylovykh yakosteï u kvalifikovanykh bortsiv – sambistiv. *Caucasus. Economic and Social Analysis Journal of South Caucasus*. Т6, №27, S. 47–49.
8. Curriculum for children's and youth sports schools. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Sport/Programy_navchalni/2019/boiove-sambo-navch-prog.pdf
9. Ohar H.O., Martynenko Ye.M. (2020) Dynamika pokaznykiv sylovoi pidhotovlenosti ta spetsialnoi vytryvalosti sambistiv 16-17 rokiv pid vplyvom statodynamichnoho ta intervalno-kolovoho metodiv trenuvannia. *Yedynoborstva*. № 4 (18). S. 35–43.
10. Tron R.A., Ilin V.M., Bytsiura R.V. (2013) Kontrol fizychnoi pidhotovlenosti kvalifikovanykh sportsmeniv, yaki spetsializuiutsia u boiovomu sambo. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*. № 10. S. 80–83.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).41](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).41)

Сидорчук Т.В.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
<https://orcid.org/0000-0001-7129-1616>

Москаленко Н.В.,
доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
<https://orcid.org/0000-0001-9162-5206>

Афанасьєв С.М.,
доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
<https://orcid.org/0000-0001-7739-3461>

Сергєєв А.Ю.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
<https://orcid.org/0009-0009-7395-3367>

Решетилова В.М.
старший викладач
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро
<https://orcid.org/0000-0002-6081-8854>

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДІЯЛЬНИСЬКОГО КОМПОНЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Актуальність проблеми зумовлюється необхідністю формування соціально-ціннісних настанов, практичних соціальних вмінь, які мають значення для життєдіяльності людини та суспільства. **Метою дослідження** є дослідження рівня сформованості у молодших школярів діяльницького компонента соціальної компетентності – відчуття поваги до гравців по команді та толерантного ставлення до суперників. **Методи дослідження:** аналіз літературних джерел, педагогічне спостереження, педагогічне тестування, методи математичної статистики. **Організація дослідження:** дослідження проводились протягом 2024 року згідно тематичного плану НДР ПДАФКіС на 2021-2025 рр. за темою та «Наукове обґрунтування оздоровчо-рекреаційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U108320). Батьки учнів були ознайомлені із метою та загальною методологією дослідження та дали згоду на участь їх дітей у дослідженні. **Результати.** З'ясовано, що у 29,12% учнів 4-х класів переважає високий рівень сформованості відчуття поваги до гравців по команді, у 31,76% високий та у 27,35% вищий за середній рівні сформованості здатності толерантного ставлення до суперників. **Висновки.** Досліджено рівень сформованості у школярів 4-х класів діяльницького компонента соціальної компетентності – відчуття поваги до гравців по команді та толерантного ставлення до суперників. Встановлено, в обраній сукупності досліджуваних учнів 4-х класів переважає високий та вищий за середній рівні сформованості відчуття поваги до гравців по команді та толерантного ставлення до суперників.

Ключові слова: Нова українська школа, компетентності, 4 клас, учні, сформованість.

Sydorchuk T., Moskalenko N., Afanasyev S., Sergeev A., Reshetylova V. Formation of the activity component of social competence in elementary schoolchildren in the process of physical education. The urgency of the problem of forming the social competence of schoolchildren at the current stage of society's development is determined by the necessity to form socio-value guidelines, practical social skills that are important in a personal and society life. **The purpose** of the study is to investigate the level of formation of the activity component of social competence in elementary schoolchildren – a sense of respect for teammates and a tolerant attitude towards opponents. The following research methods were used in the work: analysis of literary sources, pedagogical observation, pedagogical testing, methods of mathematical statistics. **Organization of the research:** the research was conducted during 2024 year according to the thematic plan of Prydniprovsc State Academy of Physical Culture and Sport for 2021-2025 years on the topic "Scientific substantiation of health and recreational technologies in the physical education of various population groups" (state registration number 0121U108320). The students' parents were informed about the purpose and general methodology of the study and gave consent for their children's participation in the research. **Results.** It was